

РЕШЕНИЕ

№ 5635

гр. София, 20.05.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 30 състав,
в публично заседание на 21.02.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мая Сукнарова

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **8842** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба от М. Л. А. и С. Л. А., и двамата от [населено място], подадена чрез упълномощения процесуален представител адв. В. С., срещу заповед № ДС-21-1/01.09.2023 г. на областния управител на област С.. С нея е отказано да се уважи искането на двамата жалбоподатели, в качеството им на наследници на Л. А. И. (Пиянички): 1. за възстановяване право на собственост върху недвижим имот, представляващ: 1/2 идеална част от място с площ от 830 кв.м., находящо се в [населено място], м. „К. село-плавателен канал”, кв. 119, парцел III; 2. за обезщетяване по чл.2, ал.7 от Закона за обезщетяване на собственици на одържавени имоти (ЗОСОИ) за същия недвижим имот. С жалбата се твърди, че оспорената заповед е издадена при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, неправилно приложение на материалния закон и в несъответствие с неговата цел. Иска се отмяната ѝ. Претендира се присъждане на сторените по делото разноски.

Ответникът – областният управител на област С. в представен по делото писмен отговор и в открито съдебно заседание чрез процесуалния си представител юрк. Р. И. оспорва жалбата като неоснователна. Моли съда да я отхвърли, както и да му присъди юрисконсултско възнаграждение.

Софийска градска прокуратура не взема участие в производството по делото.

Административен съд – София град, второ отделение, 30-и състав, намира жалбата

като подадена от надлежни страни при наличие на правен интерес, срещу подлежащ на обжалване административен акт и в законоустановения срок за процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е и основателна.

От данните по делото се установява следното:

Производството пред административния орган е започнало по заявление рег. № РД-97-00-2569/25.05.1998г., подадено от Л. А. И., за обезщетяване по реда на Закона за обезщетяване на собственици на одържавени имоти (обн. ДВ, бр. 107/18.11.1997г.) за недвижим имот – празно дворно място, представляващо парцел IV-780, кв. 149, м. „М. ливади”, одържавен от заявителя на основание Закона за отчуждаване на едрата градска покрита недвижима собственост (ЗОЕГПНС, обн. ДВ, бр. 87/15.04.1948г., отм. 02.07.1962 г.). В заявлението е посочен предпочитан начин на обезщетяване „реално връщане на земята”.

С последваща молба рег. № 97/33 от 06.10.2004 г. М. Л. А. и С. Л. А. - наследници на Л. А. И., са поискали да бъде разгледано заявлението на техния наследодател, като собствеността върху имота да им бъде възстановена на основание чл.2, ал.5 от ЗОСОИ, а в случай че административният орган установи, че са налице предпоставките на чл.2, ал.7 от ЗОСОИ, да бъдат предприети съответните мерки за обезщетяването им. В молбата изрично е посочено, че понастоящем имотът попада в терен – общинска собственост, отреден за 73-то СОУ.

Със заповед № РЗ-22-003/07.06.2005 г. на заместник – областния управител на С. е постановен отказ за удовлетворяване на искането с мотив, че представените доказателства за одържавяването на имота са противоречиви и от тях не можело да се установи по безспорен начин, че същото е извършено по нормативните актове, изброени в чл.1 и чл.2 от ЗВСОНИ. С решение № 242/04.07.2008 г. по адм. дело № 1871/2005 г. Софийски градски съд е прогласил тази заповед за нищожна.

Със заповед № РД-22-010/05.10.2015 г. областният управител на област С. е отказал да уважи искането на М. Л. А. и С. Л. А. за възстановяване право на собственост върху недвижим имот, представляващ: 1/2 ид. ч. от място с площ от 830 кв.м., находящо се в [населено място], м.,„К. село-плавателен канал”, кв.119, парцел III, както и за обезщетяване по чл.2, ал.7 от ЗОСОИ за същия недвижим имот. За да постанови отказа си, административният орган е приел, че няма градоустройствена възможност за възстановяване на собствеността върху одържавения имот, описан като 1/2 ид.ч. от място с площ от 830 кв.м., находящо се в [населено място], м.,„К. село-плавателен канал”, кв.119, парцел III. От друга страна, областният управител е счел, че не дължи произнасяне по алтернативно заявения начин за обезщетяване съгласно чл.2, ал.7 от ЗОСОИ, тъй като същият е предявен след изтичане на преклузивния срок по чл.6, ал.1 от ЗОСОИ.

Заповедта е обжалвана пред Административен съд – София град, който с решение № 5594/10.08.2016 г. по адм. дело № 10585/2015 г. е отменил същата със съображения за допуснати при издаването ѝ съществени нарушения на административнопроизводствените правила, довели до материалната ѝ незаконосъобразност. Съдът е приел, че оспорената пред него заповед е постановена при неизяснена фактическа обстановка в нарушение на принципа на служебното начало, изведен като основен принцип в административния процес. Събраните по делото доказателства е определил като противоречиви и необосноваващи категоричния извод, че имотът е одържавен именно по реда на ЗОЕГПНС.

Преписката е върната на областния управител на С. за ново произнасяне, с указания да бъдат събрани относимите доказателства, че е изпълнена първата предпоставка от фактическия състав на чл. 2, ал. 1 от ЗОСОИ, а именно, че имотът, за който се претендира обезщетение, е одържавен по реда на ЗОЕГПНС, като при установяването на това обстоятелство по категоричен начин, административният орган е задължен да се произнесе по конкретния начин на обезщетяване. Съдът е приел за незаконосъобразни изводите на областния управител, че дължи произнасяне единствено по посочения в заявлението от 1998 г. начин на обезщетяване, тъй като разпоредбата на чл.2 от ЗОСОИ определяла начините на обезщетяване на собственици на одържавени имоти, които обаче следвало да се преценяват с оглед фактическите обстоятелства по административноправния спор.

От друга страна съдът е приел, че административният орган избирателно се е позовал единствено на А. № 2052/1949г. без да го обсъди заедно с останалите доказателства по делото. Последните не водели и до еднозначния и категоричен извод, че Л. А. И. и Л. Пиянички са едно и също лице, поради което и не се установявало безспорно дали имотът, предмет на А. от 1949 г. е отчужден от Л. И. А. или от Б. Пиянички, или от двамата братя. Дадени са указания и за изясняване на идентичността на лицата Л. А. И. и Л. Пиянички.

След връщане на преписката административният орган е събрал следните писмени доказателства: удостоверение, издадено от [община], за идентичност на имена с рег.индекс 84/03.11.2022 г., видно от което Л. А. И., Л. А. И. и Л. А. И. П./Пиянички са имена на едно и също лице. Приложено е и удостоверение, издадено от [община], с рег.индекс 85/03.11.2022 г., съгласно което А. И. П. и А. И. П. са имената на едно и също лице. Съгласно удостоверение за наследници изх.№ 2154/28.10.2022 г. на район „Т.” на СО, С. Л. А. и М. Л. А. са наследници по закон на Л. А. И..

Позовал се е на мотивите на решение № 5594 от 10.08.2016 г. на АССГ, второ отделение, 27-и състав, постановено по адм. дело № 10585/2015 г., според които Удостоверение № 94-00-605 от 25.03.2008 г., издадено от Г. С., в разписните листа към стария кадастрален план на [населено място], книга № 10-3-04 на м. „М. ливади (машината)” от 1955 г. за собствениците на имот пл. № 12, полигон 1, са вписани лицата Б. А. П. и Л. А. И. с вписан документ за собственост НА № 81, том X., дело № 4173/1933 г. С този номер имотът е заснет и в кадастралната основа на кв.129 от стария регулационен план на м. „К. село-плавателен канал”, одобрен със заповед № 1552/31.08.1963 г. Съгласно скица от 13.06.1966г., издадена от Благоевградски народен съвет, имот пл. № 12 (800 кв.м.) се отчуждава от собственици: Б. А. Пиянички и Л. А. И. – за Г.П. Кинификация (лятно кино), като впоследствие отреждането е променено за мероприятие топлоцентраля. Поземлен имот пл. № 12 от РП/1963г. попада върху част от УПИ III – за училище, част от УПИ XL – 117, част от УПИ X.-118, 1274 от кв. 119 от действащия РП на м.,„ж.к.К. село-плавателен канал”, одобрен със заповед № 236/09.06.1978г. на главния архитект на С. и ИПЗР, одобрено със заповед № РД-09-50-37/07.01.2005г. на главния архитект на С.. Към момента на издаване на новата заповед имотът попада в двора на училище в зоната на спортните площадки и игрището, като площта на бившия имот пл. № 12 е усвоена изцяло.

Посоченото в мотивите на съда, според органа, се потвърждавало и от приложената по преписката заповед № РД-57-116/24.01.1995 г. на кмета на Столична голяма община, с която било отказано отписване на имота от актовете книги за държавна собственост с мотив, че не са налице изискванията на ЗВСОНИ, тъй като имотът е отреден за

училище и мероприятия е реализирано.

В заповедта е посочено, че с писмо с изх.№ СИС16-ДИ05-14(6) от 31.05.2017 г. заместник-кметът на СО е изпратил на район „Т.“ копия на документи, относими към заявената реституционна претенция: 1. Заверено копие на заповед № РД-116/24.01.1995 г.; 2. Копие от А. № 2052/28.10.1949 г.; 3. Копие от А. № 6651/20.07.1970 г.; 4. Протокол № 13/27.06.1966 г.; 5. Протокол от 12.07.1966 г.; 6. Писмо от СГНС – управление „Финансово счетоводство“, изх.№ 2174/17.06.1970 г.

Съобразно принципа на служебното начало и дадените със съдебния акт указания, областният управител на област С. е изпратил писмо с изх.№ ОА23-13650/01.08.2023 г. до кмета на район „Т.“ за предоставяне на писмени доказателства относно изясняване на факти и обстоятелства от значение за случая. Изискани са заверени копия от отчуждителната преписка, въз основа на която е съставен актът за държавна собственост, както и преписката по издаване на заповед № 152/31.08.1963 г., с която е утвърдена дворищната регулация. С писмо изх.№ Р. 23-ДИ05-297-(1) от 10.08.2023 г. кметът на район „Т.“ е информирал областния управител на област С., че след извършена обстойна проверка в архива на отдел УОСЖФ не е бил открит А. № 2052/28.10.1949 г., както и че не са открити данни за лицето Л. А. И., с оглед на което не са открити отчуждителни преписки.

Според органа, горното било индикация, че имотът е отчужден по благоустройствените закони, от една страна, а от друга страна, това, че не е запазена отчуждителната преписка, не било достатъчно да се приеме, че са налице предпоставките по ЗОСОИ.

Позовал се е на разпоредбата на чл.1, ал.1 от ЗОСОИ, според който законът се издава в изпълнение на чл.3, ал.3 от ЗВСОНИ, както и на чл.1, ал.2 от ЗВСОНИ, според който текст, възстановява се собствеността върху имоти, отчуждени съгласно изчерпателно изброени в посочените разпоредби нормативни актове, като ЗПИНМ не бил между тях и съответно не влизал в приложното поле на ЗОСОИ. Освен това, съгласно разпоредбата на чл.4, ал.1 от ЗВСОНИ, собствеността върху имотите по чл.1 и 2 се възстановявала, ако собствениците не са били обезщетени чрез изплащане на паричната им равностойност или с друг равностоен недвижим имот, какъвто, видно от доказателствата по преписката настоящият случай не бил.

По подадената от С. Л. А. и М. Л. А. молба с рег.№ 97/133 от 06.10.2004 г., с искане за обезщетяване по чл.2, ал.7 от ЗОСОИ за отчуждения недвижим имот, областният управител е приел, че не е спазен преклузивният срок по чл.6, ал.1 от ЗОСОИ, поради което предявеното искане не е уважено.

С тези мотиви областният управител е издал оспорената в настоящото производство заповед № ДС-21-1/01.09.2023 г.

Настоящият съдебен състав намира, че така издадената заповед е нищожна на основание чл.177, ал.2 от АПК, поради несъобразяване с дадените с влязло в сила съдебно решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

На първо място, в изпълнение на дадените с решение № 5594 от 10.08.2016 г. по адм. дело № 10585/2015 г. по описа на АССГ, за изясняване идентичността на лицата Л. А. И. и Л. Пиянички, административният орган е събрал следните доказателства: удостоверение, издадено от [община], за идентичност на имена с рег.индекс 84/03.11.2022 г., и удостоверение, издадено от [община], с рег.индекс 85/03.11.2022 г., въз основа на които е приел, че Л. А. И., Л. А. И. и Л. А. И. П./Пиянички са имена на едно и също лице, след което се е произнесъл по повдигнатия пред него правен

спор. С това следва да се приеме, че е преценил за изяснен въпросът за идентичността на Л. А. И.. В същото време в хода на настоящото съдебно производство от страна на органа беше поставен въпросът дали Л. А. И. (което име фигурира в НА за продажба на недвижим имот № 81, том X., рег.№ 4490, дело № 4173/1933 г.) и Л. А. И. са едно и също лице.

В тази връзка по делото бяха събрани следните доказателства: справка от Национална база данни „Население”, видно от която по заявеното от съда искане за предоставяне на данни за лицето Л. А. И. с ЕГН [ЕГН] излизат данни за лице със същото ЕГН и имена Л. А. И. (от същата справка се установява, че жалбоподателите М. Л. А. и С. Л. А. са синове и наследници на посоченото в справката лице); удостоверение за родствени връзки, видно от което Л. А. И. е имал брат с имена Б. А. П. и синове М. Л. А. и С. Л. А.. Представени са още: кръщелно свидетелство; акт за смърт, удостоверение за наследници, удостоверение за родствени връзки и заверено копие от семеен регистър; свидетелство за майсторство. Така представените доказателства съдът намира за достатъчни да обосновават извод, че имената Л. А. И. и Л. А. И. са имена на едно и също лице.

Следва да се подчертае обаче, че в случай на съмнение относно идентичността на лица с имена Л. А. И. и Л. А. И. като наследодател на заявителите, административният орган в съответствие с чл.36 от АПК и дадените с влязлото в сила съдебно решение указания е следвало да прояви процесуална активност и да потърси и събере тези доказателства, а не да повдига този спор едва в съдебното производство по обжалване на постановения от него отказ.

На второ място, съдът намира, че административният орган, въпреки изричните указания с влязло в сила решение № 5594 от 10.08.2016 г. по адм. дело № 10585/2015 г., отново не е положил усилия да установи реда, по който е извършено отчуждаването на процесния имот, с което да изясни спорния въпрос дали отчуждаването е извършено по реда на ЗОЕГПНС, за да може да се приложат разпоредбите на ЗОСОИ.

В изпълнение на дадените със съдебния акт указания, областният управител на област С. единствено е изпратил писмо до кмета на район „Т.”, с което е изискал заверени копия от отчуждителната преписка, въз основа на която е съставен актът за държавна собственост, както и преписката по издаване на заповед № 152/31.08.1963 г., с която е утвърдена дворищната регулация. В отговор с писмо от 10.08.2023 г. кметът на район „Т.” е информирал областния управител на област С., че след извършена обстойна проверка в архива на отдел УОСЖФ не е бил открит А. № 2052/28.10.1949 г., както и че не са открити данни за лицето Л. А. И., с оглед на което не са открити отчуждителни преписки.

Това органът е възприел като индикация, че от една страна имотът бил отчужден по благоустройствените закони, а от друга страна, това че не била запазена отчуждителната преписка не било достатъчно да се приеме, че са налице предпоставките по ЗОСОИ.

В отговора на жалбата ответникът заявява, че категорично установяване на закона, по който е бил одържавен имотът не можело да бъде направен. Повечето доказателства сочели, че същото е извършено на основание ЗПИНМ, за който обаче бил приложим друг реституционен закон, а не ЗОСОИ. Този въпрос обаче се нуждае от ясен отговор, а не от предположения, каквито се излагат в административния акт.

По този начин не е изяснен по категоричен начин основният спорен по делото въпрос

относно реда, по който е отчужден процесният имот. В представените по делото писмени бележки се доразвиват доводи в насока на това, че имотът е отчужден на основание ЗПИНМ. Допълването на мотивите на оспорената заповед обаче не може да става във фазата на съдебното производство по нейното обжалване.

При издаване на оспорената в настоящото производство заповед административният орган не е съобразил и указанията на съда относно приложението на чл.2, ал.4 във вр. с чл.3, ал.1 от ЗОСОИ, като в абсолютен разрез с тях отново е приел, че искането за обезщетение е преклудирано, тъй като е подадено извън срока по чл.6, ал.1 от ЗОСОИ.

По изложените съображения и на основание чл.177, ал.2 от АПК, обжалваната заповед следва да бъде обявена за нищожна., а преписката – върната на административния орган за ново произнасяне по заявление рег. № РД-97-00-2569/25.05.1998г..

При новото разглеждане на преписката по заявлението на жалбоподателите административният орган следва да вземе предвид и следните представени по настоящото дело писмени доказателства: А. № 2052 от 28.10.1949 г., видно от който от Л. А. И. е отчуждена S ид. част от имот с обща площ 830 кв.м и А. № 6651/10.07.1970 г., видно от който от Б. А. П. е отчуждена също S от посочения имот от 830 кв.м. Записаното в А. № 2052 от 28.10.1949 г. основание на одържавяването на имота е ЗОЕГПНС. С решение на Министерски съвет е утвърден списък на освободените от отчуждаване имоти по реда на ЗОЕГПНС, в който одържавеният от Л. А. И. имот е освободен от отчуждаване с адм. преп. № 310/1948 г. и № 3147/1948 г. Посочената в А. № 2052 от 28.10.1949 г. отчуждителна преписка е № 3144/1948 г. В същото време другата S ид.ч. от имота е актувана на по-късен етап, когато е променено и предназначението ѝ. Също така в отчуждителната преписка се съдържа Сметка по регулачна преписка № 293 от 1966 г., от която се установява, че в полза на Б. А. Пиянички е изплатено обезщетение в размер на 1594 лв., определени по протокол № 293/1966 г., с който е прието паричното обезщетение за имота на Пиянички да е в размер на 4 лв. за 1 кв.м. Отчужденият имот по НА № 81, том X., рег.№ 4490, дело № 4173/1933 г. е с обща площ от 797 кв. м, а S ид. част от него съответно се равнява на 398,50 кв.м. Умножено по 4 лв. на кв.м паричното обезщетение отговаря именно на изплатеното на Б. Пиянички за неговата S ид.ч. В същото време по делото не се открива документ – сметка за изплатена на Л. А. И. сума в същия размер. Сам ответникът с писмо до съда от 15.12.2023 г. заявява, че всички документи, касаещи настоящия казус са приложени по преписката и изпратени в съда. Липсата на доказателства за изплащането на обезщетение, съответно за отчуждаване на S ид.ч. от имота от Л. А. И., не следва да се възприема от органа като индикация, че имотът е

отчужден по реда на ЗПИИП. При произнасяне по въпроса за начина на обезщетяване на бившите собственици на имота (при наличие на предпоставките за това) следва да се вземе предвид и датата, към която имотът е отчужден, както и обстоятелството, че мероприятиято, за което е бил предназначен този имот е реализирано.

При този изход на спора и на основание чл.143, ал.1 от АПК в полза на жалбоподателите следва да бъдат присъдени своевременно поисканите разноси, за които са представени и доказателства за реалното им заплащане. Същите са в размер на 1020 лв., от които 20 лв. за заплатена държавна такса и 1000 лв. за адвокатско възнаграждение.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2, предл. първо във вр. с чл.177, ал.2 от АПК, Административен съд – София град, второ отделение, 30-и състав,

РЕШИ:

ОБЯВЯВА за нищожна заповед № ДС-21-1/01.09.2023 г. на областния управител на област С..

ВРЪЩА преписката на областния управител на С. за ново произнасяне по заявление рег. № РД-97-00-2569/25.05.1998 г. при съобразяване на дадените с решение № 5594/10.08.2016 г. по адм. дело № 10585/2015 г. по описа на Административен съд – София град, както и с мотивите на настоящото решение указания по тълкуване и прилагане на закона.

ОСЪЖДА Областната администрация на област С. да заплати на М. Л. А. с ЕГН [ЕГН] и С. Л. А. с ЕГН [ЕГН] разноси по делото в размер на 1020 (хиляда и двадесет) лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му пред Върховния административен съд.

Съдия: